

СЕКЦІЯ 4

ІСТОРІЯ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПОНЕНТИ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Нісанов Олександр

Донецький національний університет імені Василя Стуса

«ВЕЛИКА УГОРЩИНА» – МІФ ЧИ ПОЛІТИКА ІРЕДЕНТИЗМУ?

Ключові слова: Велика Угорщина, іредентизм, міф, історична політика.

Keywords: Greater Hungary, irredentism, myth, history policy.

Політичний курс «Велика Угорщина» (Nagy-Magyarország), яку просуває правляча партія Угорщини, є важливою для дослідження темою, тому що безпосередньо стосується України, і тому треба висвітлити причини виникнення політики за курсом «Велика Угорщина», щоб зрозуміти причину теперішнього ставлення Угорщини до України.

Мета дослідження – визначити, як виник термін «Велика Угорщина», а також як проходив початок просування пов'язаних із ним наративів на територію України та інших держав.

Початком став підписаний у 1920 р. Тріанонський договір між Антантою та Центральними державами, а саме Королівством Угорщина, яке разом з Австрією розглядалось як переможена сторона війни (на відміну від інших країн, що утворилися на руїнах старої Австро-Угорщини). Цим договором, поміж інших територіальних втрат, передбачалась відмова Угорщини від Закарпаття на користь Чехословаччини. Цей договір став принизливим для Угорщини, ставши початком політичного курсу на Велику Угорщину, який пояснюється терміном «іредентизм», що означає ідеологію та політику, нерозривно пов'язану з метою возз'єднання територій.

За часів перебування Закарпаття під владою Чехословаччини Угорщина намагалась підкуповувати посадовців у Закарпатті, вела проти Чехословаччини дипломатичну війну, розхитувала становище на Закарпатті. Перед Другою світовою війною Угорщина скористалась допомогою А. Гітлера, щоб повернути Закарпаття під свій контроль, але після програшу нацистської Німеччини у війні Угорщина залишила Закарпаття, і регіон перейшов під контроль УРСР [1].

У 2011 р. в Угорщині набув чинності закон про спрощене отримання угорського громадянства, через це Угорщина почала просувати ідею отримання угорського громадянства серед етнічних угорців на Закарпатті [3]. Наразі в Угорщині різко відновився політичний курс «Велика Угорщина». Приводом до цього стала гібридна війна РФ проти України. У 2014 р., коли РФ тимчасово окупувала півострів Крим та частину Донецької і Луганської областей, Угорщина почала активно проводити «дипломатичну війну» проти України [4].

Із прийняттям закону про регулювання української мови в публічних місцях відносини між Києвом і Будапештом різко погіршилися. Як наслідок, очільник МЗС Угорщини Петер Сіярто прибув на Закарпаття, а коли очільника МЗС за-

прошували відвідати й Київ, Петер Сіярто відмовився, а згодом звинуватив Київ у небажані вирішувати мовні проблеми [5].

Щодо самих етнічних угорців у Закарпатті, то відповідно до опитувань та персональних анекдотів представників українських ЗМІ на Закарпатті, вони не дуже і хочуть переїжджати в Угорщину, їм комфортніше мати український і угорський паспорти і їздити в Угорщину та інші країни ЄС на заробітки, аніж виступати за приєднання Закарпаття до складу Угорщини [2].

Отже, внаслідок базового аналізу проблеми доходимо висновку, що сьогодні ідея про відродження «Великої Угорщини» – це лише привід для розпалювання політичної ситуації між Україною та Угорщиною. Задля цього правляча політична партія в Угорщині використовує етнічних угорців у власних цілях.

Джерела та література

1. Горло Н. В. Етнополітика в Україні: проблеми і перспективи у попередженні іредентизму. *Гілея: науковий вісник*. 2018. Вип. 139(3). С. 74–79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2018_139\(3\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2018_139(3)_16)
2. Кралуок П. Чи потрібна українським угорцям «Велика Угорщина»? *Главком*. 17 жовтня 2017 р. URL: <https://cutt.ly/Weu681CD>
3. Світлик Я. Маленькі кроки до «Великої Угорщини»? *Закарпаття онлайн*. 15 грудня 2010 р. URL: <https://cutt.ly/6eu68cfX>
4. Явір В. А. Закарпаття як об'єкт етнотериторіальних претензій Угорщини та Росії: порівняльний аналіз стратегій та цілей. *Політичне життя*. 2018. № 3. С. 78–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pollife_2018_3_15
5. Яриш О. МЗС України: Угорщина намагається створити на Закарпатті анклав. *Закарпаття онлайн*. 20 липня 2019 р. URL: <https://cutt.ly/Jeu68wLx>

Гольцева Анна

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА НА ЗАХИСТІ УКРАЇНИ В ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙНАХ

Ключові слова: історичне мислення, інформаційне протистояння, дезінформація, культура, імпресіонізм.

Keywords: historical thinking, information warfare, disinformation, culture, Impressionism.

В еру цифрових технологій та масової інформації історія відіграє вирішальну роль у формуванні громадської думки та ідентичності. Ми живемо в час, коли доступ до інформації є надзвичайно широким, але водночас це створює виклики у відрізненні достовірності від маніпуляції. В цьому контексті розуміння історії не тільки як набору подій минулого, але й як інструменту аналізу сучасності стає невід'ємною частиною інтелектуального та культурного розвитку суспільства.

Українські історики активно досліджують аспекти інформаційного протистояння, охоплюючи широкий спектр тем, від історичних подій до сучасних інформаційних воєн. Ці дослідження включають аналіз інформаційних кампаній, пропаганди та впливу медіа на громадську свідомість. Вони зосереджуються на подіях, як-от Революція Гідності, інформаційне протистояння між Росією та Есто-